

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه لرستان

دوفصلنامه

پژوهش‌های قرآنی در زبان و ادبیات

سال چهارم، شماره هفتم،

بهار و تابستان ۱۳۹۸

دوفصلنامه
پژوهش‌های قرآنی در زبان و ادبیات

شماره: ۳۹۶۳-۲۳۸۳

سال چهارم، شماره هفتم، بهار و تابستان ۱۳۹۸

صاحب‌امتیاز: دانشگاه لرستان
مدیرمسئول: دکتر طاهره صادقی تحصیلی
سر‌دبیر: دکتر علی نظری
مدیر داخلی: دکتر سید اسماعیل قاسمی موسوی

اعضای هیأت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا):

دانشیار دانشگاه کاشان	دکتر عباس اقبالی
دانشیار دانشگاه تهران	دکتر ابوالحسن امین مقدسی
دانشیار دانشگاه علامه طباطبایی	دکتر سیدخلیل باستان
دانشیار دانشگاه لرستان	دکتر علی حیدری
دانشیار دانشگاه تهران	دکتر غلام‌عباس رضایی هفتادر
استاد دانشگاه رازی کرمانشاه	دکتر علی سلیمی قلعه‌ئی
دانشیار دانشگاه لرستان	دکتر قاسم صحرایی
دانشیار دانشگاه تهران	دکتر قاسم فائز
دانشیار دانشگاه تهران	دکتر محمدحسن فؤادیان
دانشیار دانشگاه تهران	دکتر عبدالهادی فقهی‌زاده
دانشیار دانشگاه اراک	دکتر قاسم مختاری
دانشیار دانشگاه امام صادق (ع)	دکتر عباس مصلائی پوریزدی
استاد دانشگاه تربیت مدرس	دکتر فرامرز میرزایی
استاد دانشگاه شیراز	دکتر سیدفضل‌الله میرقادری
استاد دانشگاه لرستان	دکتر علی نظری

ویراستاران: دکتر سید محمود میرزایی‌الحسینی (علمی)، دکتر محمدرضا حسینی جلیلیان (ادبی)،
و غلام‌رضا مرادی (انگلیسی)
صفحه‌آرا: فرشته هادی‌پور مرادی
طراح جلد: ستار ساکی

چاپخانه: ولی‌عصر (عج)، قم   شماره‌گان: ۲۰۰ جلد   بها: ۲۰۰۰۰ ریال

نشانی: خرم‌آباد، کیلومتر ۵ جاده تهران، دانشگاه لرستان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دفتر مجلات
دانشکده.   تلفن: ۰۶۶-۳۳۱۲۰۳۲۸

پست الکترونیکی: Koran@Lu.ac.ir   پایگاه اینترنتی: <http://journals.lu.ac.ir>

همکاران علمی (به ترتیب حروف الفبا):

استادیار دانشگاه بوعلی همدان	دکتر زهرا افضلی
دانشیار دانشگاه کاشان	دکتر عباس اقبالی
استادیار دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) قزوین	دکتر نرگس انصاری
استادیار دانشگاه خلیج فارس بوشهر	دکتر محمد جواد پورعابد
استادیار دانشگاه لرستان	دکتر مریم جلیلیان
استادیار دانشگاه لرستان	دکتر حسین چراغی‌وش
دانشیار دانشگاه زابل	دکتر علی‌اصغر حبیبی
دانشیار دانشگاه لرستان	دکتر محمدرضا حسنی جلیلیان
دانشیار دانشگاه لرستان	دکتر علی حیدری
استادیار دانشگاه لرستان	دکتر کبری خسروی
مدرس دانشگاه	آقای علی عزیزنیا
دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی	دکتر علی فتح‌الهی
استادیار دانشگاه لرستان	دکتر روح‌الله مهدیان طرقله
استادیار دانشگاه خوارزمی	دکتر زهره ناعمی

رویکردهای دوفصلنامه

قرآن کریم و آیات نورانی آن از آغاز نزول، در ادبیات بازتاب چشمگیر و گسترده‌ای داشته است. بدون شک تحلیل و پردازش اثرپذیری و بهره‌مندی ادبیات از این سرچشمه حیات‌بخش و اقیانوس بی‌کران معرفت در زمینه‌ها و موضوعات مختلف، نیازمند مجال و مقالی فراخ و گسترده است که مقتضی ایجاد فرصت‌های متعددی از جمله مجلات و فصلنامه‌های گوناگون علمی و پژوهشی و علمی-ترویجی و... است.

بر این اساس دوفصلنامه‌ی "پژوهش‌های قرآنی در زبان و ادبیات" تلاش خواهد نمود که در حوزه‌ی زبان و ادبیات عربی و فارسی با رویکردهای ذیل فعالیت نماید:

۱. بررسی زوایای پیدا و پنهان تأثیر قرآن کریم بر ادبیات عربی و فارسی
۲. بررسی تأثیرات قرآن کریم بر واژگان، ساختارها، مضامین و اصطلاحات زبان عربی و فارسی
۳. بررسی تأثیر قرآن کریم بر دانش‌های زبانی مانند صرف، نحو، بلاغت، لغت و...
۴. تحلیل و تبیین شیوه‌های اثرپذیری زبان و متون ادبی کلاسیک و معاصر عربی و فارسی از قرآن کریم بر اساس نظریات و آراء علماء و ادبای پیشین از قبیل بلاغت، نقد و....
۵. تحلیل و تبیین شیوه‌های اثرپذیری زبان و متون ادبی کلاسیک و معاصر عربی و فارسی از قرآن کریم بر اساس نظریات و آراء نوین و معاصر، از قبیل زبان‌شناسی، سبک‌شناسی، معناشناسی، نشانه‌شناسی، متن‌شناسی، بینامتنیت و....
۶. نقد و تحلیل آثار ادبی با معیارها و موازین مفاهیم و آموزه‌ها قرآنی و دینی.
۷. بررسی بازتاب قرآن کریم در ادبیات مقاومت و بیداری اسلامی.

شیوه‌نامه‌ی دوفصلنامه «پژوهش‌های قرآنی در زبان و ادبیات» دانشگاه لرستان

- مقاله باید حاصل پژوهش علمی به جهت ترویج یکی از موضوعات مرتبط با «پژوهش‌های قرآنی در زبان و ادبیات» باشد.
- هر مقاله باید شامل چکیده (فارسی و انگلیسی)، کلیدواژه‌ها، مقدمه، مواد و روش، اصل بحث، نتیجه‌گیری و منابع باشد.
- چکیده‌ی مقاله، شرح مختصر و جامعی از محتوای مقاله شامل بیان مسئله، هدف، ماهیت و چگونگی پژوهش، نکته‌های مهم بحث و نتیجه است. تعداد کلمات چکیده فارسی و انگلیسی هرکدام از ۲۰۰ کلمه بیشتر نباشد.
- مقدمه‌ی مقاله، بیانگر مسئله‌ی پژوهش است. محقق باید زمینه‌های قبلی پژوهش و ارتباط آن را با موضوع مقاله به‌اجمال بیان و در پایان به انگیزه‌ی تحقیق اشاره نماید.
- روش کار باید به‌اجمال بیانگر چگونگی و فرایند انجام پژوهش باشد. تحلیل‌های آماری، روش‌های مورد استفاده به شیوه‌ای مناسب یادآوری شود. داده‌ها و نتایج به‌دست‌آمده باید به‌گونه‌ای منطقی و مفید ارائه شود.
- توضیحات در انتهای مقاله به‌صورت پی‌نوشت و معادل‌های انگلیسی در متن ذکر شود.
- ارجاعات تمام نقل‌قول‌ها (مستقیم و غیرمستقیم) باید به‌صورت (نام خانوادگی نویسنده یا نویسندگان، سال نشر: شماره صفحه) و به شکل درون‌متنی تنظیم شود.
- اگر کتاب بیش از دو نویسنده داشته باشد، پس از نام نخستین نویسنده، عبارت و همکاران نوشته شود.
- اثری که نام نویسنده ندارد، به نام کتاب ارجاع داده شود.
- اثری که توسط مؤسسه یا سازمانی فراهم آمده باشد، به نام مؤسسه یا سازمان ارجاع شود.
- فهرست منابع و مآخذ در پایان مقاله به ترتیب حروف الفبا و به‌صورت زیر تنظیم شود:
کتاب: نام خانوادگی، نام نویسنده (سال نشر)، نام کتاب، نام و نام خانوادگی افراد دخیل (مصحح، مترجم، ویراستار و...)، نوبت چاپ، محل نشر: ناشر.
کتابی که مؤلف ندارد: نام کتاب (سال نشر)، شماره چاپ، محل نشر: ناشر.
کتابی که تألیف یک مؤسسه است: نام مؤسسه (سال نشر)، نام کتاب، شماره چاپ، محل نشر: ناشر.

مقاله: نام خانوادگی، نام نویسنده/ نویسندگان (سال نشر)، «**عنوان مقاله**»، نام نشریه، دوره/ سال، شماره صفحات مقاله.

مجموعه‌ها: نام خانوادگی، نام نویسنده/ نویسندگان، (سال نشر)، «**عنوان مقاله**»، نام ویراستار یا گردآورنده، نام مجموعه مقالات، محل نشر: نام ناشر، شماره صفحات مقاله.

پایگاه‌های اینترنتی: نام خانوادگی، نام نویسنده، (آخرین تاریخ و زمان تجدیدنظر در پایگاه اینترنتی)، «**عنوان موضوع**»، نام و آدرس پایگاه اینترنتی.

لوح فشرده: نام خانوادگی، نام نویسنده، (سال نشر)، «**عنوان موضوع**»، نام لوح فشرده، محل نشر: ناشر.

- مقالات در محیط word 2003-2007 حروف چینی شود.

- فاصله‌ی خطوط ۱، حاشیه از دو طرف و بالا ۲/۵ و از پایین ۲ سانتی‌متر باشد و هر مقاله باید حداکثر در ۷۵۰۰ کلمه با قلم بی نازنین ۱۳ برای عبارات فارسی و بر پایه‌ی دستور خط مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی نگاشته شود.

- ارجاعات درون‌متنی و یادداشت‌ها با اندازه‌ی (سایز) ۱۱ و همان قلم باشد.

- صفحه مشخصات نویسنده مستقل از مقاله؛ به ترتیب، عنوان مقاله، نام نویسنده یا نویسندگان، رتبه‌ی علمی و نام دانشگاه یا مؤسسه، و نشانی الکترونیکی نویسنده یا نویسندگان باشد.

- تصویرها، جدول‌ها و نمودارها با مشخصات دقیق در صفحات جداگانه آورده شود.

- مقالات صرفاً به‌صورت الکترونیکی و از طریق سامانه نشریات دانشگاه لرستان به نشانی <http://journals.lu.ac.ir> دریافت می‌شود.

- مقالات ارسالی نباید در هیچ مجله یا همایشی ارائه شده باشد و نویسنده متعهد می‌شود تا اعلام نتیجه‌ی داوری مقاله از سوی هیأت تحریریه دوفصلنامه «پژوهش‌های قرآنی در زبان و ادبیات» آن را برای هیچ همایش یا مجله‌ای ارسال نکند.

- مقالات بیانگر آرای نویسندگان است و نشریه در این زمینه مسئولیتی ندارد.

- هیأت تحریریه در پذیرش، رد و ویرایش مقاله‌ها آزاد است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«حم / / تَنْزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ / كِتَابٌ فُصِّلَتْ آيَاتُهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ / بَشِيرًا وَ نَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ» (فصلت: ۱-۴).

ادبیات، شعر و نثر آن، هنری‌ترین راه انتقال و ترویج معانی، مفاهیم، مضامین و آموزه‌های آسمانی قرآن کریم است. دوفصلنامه‌ی پژوهش‌های قرآن کریم در زبان و ادبیات بسیار خرسند است که برای پنجمین بار موفق شد بازتاب و چگونگی اثر پذیری ادبا را از کتاب هدایت قرآن کریم، به مرحله چاپ و انتشار برساند چنانچه تا حدودی توانست نشان دهد که برخی از آثار نثری و شعری ادب فارسی و ادب عربی، چگونه و تا چه حد در انتقال پیام سرشار از بشارت و انذار تنزیل خداوند رحمان و رحیم از زوایای متعدد موفق بوده‌اند. امید است این دوفصلنامه علی‌رغم بضاعت اندک و مزجاء، نقش خود را در این مهم، ایفا کرده باشد(إن شاء الله).

خالصانه‌ترین سپاس و تشکر خود را تقدیم می‌کنم به:

- نویسندگان، داوران و ویراستاران صاحب فضل و اندیشه و قلم؛ و تمامی عزیزانی که درراه انتشار این شماره کمک‌های بی‌شائبه خود را از ما دریغ نکردند.

فهرست

صفحه	عنوان
۱	تأثیر قرآن و روایات بر دیوان اشعار ناصر بخارائی علی اکبر افراسیاب پور
۳۰	تأثیر پذیری معروف عبدالمجید از کلام الهی نعیم عموری، مسعود باوان پوری
۴۷	سبک‌شناسی آماری سوره حدید و تغابن بر اساس مدل جانسون عبدالباسط عرب یوسف آبادی، رقیه محمودی، محسن احمدی
۶۳	معنا شناسی دو واژه قریه و مدینه در قرآن کریم عطا الله محجوب، شیرمحمد علی پور عبدلی
۸۲	جایگاه معنایی واژه‌ی «حق» در قرآن کریم بر پایه روابط همنشینی واژگان قاسم مختاری، فریبا هادی فرد
۱۰۷	واکاوی زوایای مختلف فعل مجهول در قرآن کریم (بررسی موردی سوره مبارکه بقره) محمد قربان کیانی، حسین احمدی آمویی
۱۲۹	اطناب و گونه‌های آن در ثلث آخر قرآن کریم یداله رفیعی، رمضان رضایی